

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 106

van **CHRIS STEENWEGEN**

datum: 5 december 2023

aan **JO BROUNS**

VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

Strategische stuurgroep korte keten - Stand van zaken

In de visienota korte keten lezen we dat er een stuurgroep korte keten wordt opgericht.

Naast die stuurgroep zijn er ook thematische werkgroepen met andere stakeholders. De visienota vermeldt dat er zes werkgroepen opgericht zijn: 1) economische cijfers; 2) vormingen en trajectbegeleiding; 3) overleg met het Federaal Agentschap voor de veiligheid van de voedselketen (FAVV) over b2b-verkoop, 4) problematiek rond ruimtelijke ordening van korteketenactiviteiten, 5) slachten in de korte keten en 6) activatie van de aankoop door consumenten.

In opvolging van mijn schriftelijke vraag nr. 417 van 22 februari 2022 heb ik een aantal vragen over de werking van deze stuurgroep en werkgroepen.

1. Hoe vaak is de stuurgroep samengekomen sinds januari 2021? Welke leden van de stuurgroep waren op de vergaderingen aanwezig? Welke topics werden behandeld? Welke beslissingen werden genomen? Kan de minister de verslagen van die vergaderingen bezorgen?
2. Wat is de samenstelling van de verschillende werkgroepen? Hoe vaak zijn de verschillende thematische werkgroepen al samengekomen sinds januari 2021? Wie was daar aanwezig? Welke topics werden behandeld? Welke adviezen werden voorbereid en bezorgd aan de stuurgroep? Graag een overzicht per werkgroep, met bijhorende verslagen indien mogelijk.
3. Zijn er naast die zes werkgroepen nog ad-hocwerkgroepen opgericht? Zo ja, welke? Hoe vaak kwamen die al samen en wie maakt deel uit van die werkgroepen?
4. Welke vorderingen werden al geboekt in de stuurgroep en bijhorende werkgroepen? Zijn er concrete resultaten, initiatieven uit voortgekomen?
5. De visienota bevat een aantal strategische operationele doelen.
Welke voortgang werd ondertussen gemaakt?
6. Welke projecten/dossiers zijn lopende? Welke worden nog in 2023 of voorjaar 2024 opgeleverd?
7. Welke verbeterpunten in de manier van werken zijn naar boven gekomen? Hoe werd daaraan geremedieerd? Indien dat nog niet gebeurd is, waarom niet? Hoe zal het in de toekomst dan wel worden aangepakt?

ANTWOORD

op vraag nr. 106 van 5 december 2023

van **CHRIS STEENWEGEN**

1. Sinds januari 2021 is de stuurgroep 14 keer bijeen gekomen. Op de eerste zes vergaderingen tussen januari 2021 en februari 2022 waren er leden uit de volgende organisaties aanwezig: Departement Landbouw en Visserij, Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing (VLAM), Instituut voor Landbouw-, Visserij- en Voedingsonderzoek (ILVO), Steunpunt korte keten, Boerenbond, Algemeen Boerensyndicaat (ABS), Groene Kring, Jong ABS. Vanaf maart 2022 werd de bestaande stuurgroep uitgebreid met vertegenwoordiging uit volgende organisaties: Bioforum, CSA-Netwerk Vlaanderen en de Korte keten Alliantie. Op die manier zijn zowel organisaties die dichter aanleunen bij de korteketenboer als organisaties die zich inzetten voor specifieke afzetsystemen of voor de communicatie naar de consument, vertegenwoordigd.

De eerste vergaderingen van de stuurgroep stonden in het teken van het uitwerken, prioriteren en het vinden van een organisatiestructuur voor de werking van de strategische stuurgroep. Als resultaat van deze oefening werd de strategische visienota voorgesteld door toenmalig minister van Landbouw Crevits tijdens de opening van de week van de korte keten in mei 2022.

De stuurgroep overloopt de werkzaamheden van de verschillende werkgroepen (zie deelvraag 2) en bespreekt één of meerdere thema's wanneer een recente studie nieuwe inzichten kan brengen aan de leden van de stuurgroep of waarop bijzondere aandacht gevestigd wordt in het kader van bijvoorbeeld een projectoproep met linken naar korteketenactiviteiten. Er worden geen verslagen opgemaakt.

2. Werkgroep 1: Economische cijfers

- amenstelling: Departement Landbouw en Visserij, ILVO en Steunpunt Korte Keten (SKK)
- Meer dan 10 keer fysiek of digitaal
- Verschillende voorbereidingen van, aftoetsen met en uitwerken van studies rond bedrijfseconomische cijfers en het landschap rond KorteKetenondernemers. Deze werden steeds teruggekoppeld met de stuurgroep.

Werkgroep 2: Vormingen en trajectbegeleiding

- Samenstelling: Departement Landbouw en Visserij, Rurant en SKK
- 1x digitaal
- De verschillende organisaties werden geïnformeerd over de nieuwe GLB-planperiode en hoe opleidingen rond korte keten in het AKIS (Agricultural Knowledge and Innovation Systems) van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) 2023-2027 op te nemen zijn. Dankzij dit overleg werden knelpunten rond de toegang tot opleiding voor starters en meewerkende echtgenotes blootgelegd en meegenomen in de uitwerking van de AKIS-maatregel.
- Er werden verschillende projecten ingediend en goedgekeurd die zowel inspelen op kennisverzameling als begeleiding van korteketenondernemers.

Werkgroep 3: overleg met het Federaal Agentschap voor de veiligheid van de voedselketen (FAVV) rond retail en moeilijkheden rond de wetgeving over voedselveiligheid voor de korte keten

- Samenstelling: SKK en FAVV

- 8 keer fysiek of digitaal
- Via de trekkende rol van SKK werden een aantal mogelijke versoepelingen rond thuisverwerking op de agenda bij het FAVV geplaatst

Werkgroep 4: problematiek rond ruimtelijke ordening van korteketenactiviteiten

- Nog niet opgestart

Werkgroep 5: Slachten in de korte keten

- Nog niet opgestart
- Er zijn rond dit thema een aantal goedgekeurde lopende projecten betoelaagd.

Werkgroep 6: activatie van de aankoop door consumenten

- Samenstelling: Departement Landbouw en Visserij, VLAM, Korte Keten Alliantie, Bioforum en Boerenbond
- Vier keer per jaar
- Hierin wordt telkens een overzicht gegeven van de barometer rond consumentenaankopen, terugkoppelingen van de organisatie door provincies, VLAM en SKK van de week van de korte keten en mogelijke samenwerkingen worden onderzocht rond webplatformen tussen de verschillende leden van de stuurgroep

3. Er is naast deze werkgroepen ad-hoc geïnformeerd en samengewerkt rond mogelijke projectoproepen tussen verschillende partners van de strategische stuurgroep.

4. *Werkgroep 1: Economische cijfers:*

Er werden verschillende studies gerealiseerd in het kader van deze werkgroep. Op basis van het LMN-boekhoudnetwerk van het Departement Landbouw werd in augustus 2022 de studie '[Korte keten. Het bedrijfseconomische plaatje. Een eerste verkennende analyse](#)' gepubliceerd.

Op basis van de landbouwenquête van de FOD Economie waarin om de 4 jaar enkele vragen rond korteketenactiviteiten worden meegenomen, werd een studie uitgevoerd door het Departement Landbouw en Visserij hoeveel landbouwers er een of andere vorm van korteketenactiviteit hebben en wat voor type bedrijven deze zijn. Deze studie wordt binnenkort [online](#) gepubliceerd op de website van het Departement Landbouw en Visserij.

Werkgroep 2: Vormingen en trajectbegeleiding

Verschiedende thema's gelinkt aan Korte keten werden meegenomen in allerlei projectoproepen zoals EIP-projecten (EIP: Europese Innovatiepartnerschappen), EIP-samenwerkingsprojecten en demonstratie-projecten. In de EIP-samenwerkingsoproep van 2023 werd ingezet op twee thema's met een uitgesproken link met korte keten namelijk 'Samen werken aan eerlijke prijsvorming en echte prijzen' en 'Gezonde, duurzame en betaalbare voedselpatronen aanmoedigen via diverse catering-setting'. Hierin werden heel wat partnerschappen vanuit de strategische stuurgroep opgericht en verschillende projecten ingediend. De selectie van de projecten wordt binnenkort afgerond.

Werkgroep 3: overleg met FAVV rond retail en moeilijkheden rond de wetgeving over voedselveiligheid voor KK:

Vanuit het Steunpunt Korte keten werd samen met de Waalse tegenhanger Diversiferm gesprekken aan bij het FAVV om wetgeving rond B2B-verkoop en hubs binnen de Korte Keten te versoepelen.

Werkgroep 7: activatie van de aankoop door consumenten:

VLAM vernieuwde zijn website Recht van bij de boer. Daarnaast kon VLAM ook een regeling voor het betalen met ecocheques op de korteketenverkooppunten realiseren.

5. Het is duidelijk dat de strategische stuurgroep Korte Keten er toe heeft bijgedragen dat er meer informatie-uitwisseling en samenwerking tussen partners is in het kader van de eerste doelstelling van de strategische visienota 'overleg met korte keten actoren rond de tafel'. Er werden verschillende samenwerkingsprojecten opgestart die zich richten op één of meer knelpunten van de korte keten, vaak met als doel om de 'Korteketenlandbouwers te professionaliseren en de korteketenverkoop te kunnen opschalen', wat ook de tweede doelstelling in de strategische nota is. Daarnaast is ook werk gemaakt van de derde doelstelling, namelijk 'het monitoren en onderzoek' rond het belang van korte keten en de bedrijfseconomische cijfers, wat de verschillende gerealiseerde of nog te realiseren publicaties en projecten bewijzen. Ook werd gewerkt aan de laatste doelstelling 'meer korte keten op de tafel van de consument' via allerlei activiteiten van VLAM, zoals de vernieuwde website, de organisatie van verschillende edities van Week van de korte keten en de vereenvoudigde betaling met eco-cheques.
6. De publicatie van een aantal hogergenoemde studies staat gepland voor begin 2024. De realisatie van verschillende projecten vernoemd in punt 4 lopen. In de oproep voor demonstratieprojecten van 2022 werd als één van de drie centrale thema's gekozen voor de 'Toekomst van de veehouderij'. Hierin werden 2 projecten geselecteerd die inspelen op korte keten: 'Naar een haalbaar en rendabel bedrijfsmodel met minder melkkoeien' en 'Naar een haalbaar en rendabel bedrijfsmodel met minder varkens'. Hierin wordt onderzocht en bedrijfsspecifiek advies gegeven om via korteketenverkoop economisch rendabel te kunnen produceren met een lager aantal dieren.
7. Er werd vastgesteld dat de oorspronkelijk leden van de strategische stuurgroep niet de volledige range van korteketenafzetkanalen omvatten. Daarom werd de stuurgroep uitgebreid met de juiste belanghebbenden (zie antwoord op deelvraag 1). De strategische stuurgroep slaagt er in om de kennisuitwisseling tussen de verschillende partners te verzekeren. Daarnaast is het ook belangrijk dat er nog meer wordt samengewerkt en kruisbestuiving tussen de partners mogelijk gemaakt wordt. De kansen voor mogelijke ondersteuning voor de korte keten binnen het kader van het GLB (zoals EIP, VLIF-steun, ...) kunnen hiervoor verder benut worden.